VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 19. SZÁM. Ára: 30 fillér 1962. DECEMBER 4.

A kongresszus megerősítette pártunk eddig követett irányvonalát

A Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa történelmi jelentőségű esemény az ország életében. Ezzel a kongresszussal lezárult társadalmunk fejlődésének az a szakasza, amelyben befejeztük a szocializmus alapjainak lerakását és a kongresszus megjelölte a szocializmus teljes felépítésének útját. A kongresszus anyagával egyetemünk minden munkatársának és hallgatójának alaposan meg kell ismerkednie. Sokan már olvasták a kongresszuson elhangzottakat, éppen ezért az ott elmondottakat nem akarom megismételni, inkább a kongresszus légköréről kívánok szólni.

A kongresszus légkörét nagymértékben meghatározta az a tény, hogy minden résztvevője érezte, *a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom jelentős eseményéről van szó. Ez kifejezésre jutott abban, hogy 63 testvérpárt képviseltette magát* (a VII. kongresszuson 45). Ez a megtiszteltetés növelte a kongresszus ünnepélyességét. A tőkés országok kommunista és munkáspártjainak küldöttei saját szemükkel kívántak meggyőződni a Magyar Szocialista Munkáspárt leninista politikájának komoly eredményeiről. Ezek az eredmények fegyvert adnak kezükbe ahhoz, hogy visszaverjék azokat a rágalmakat, amelyeket az ellenség a magyarországi helyzetről terjeszt, amivel a kommunista pártok munkáját nehezíteni igyekszik.

Mély benyomást keltettek a kongresszus résztvevőiben a Szovjetunió Kommunista Pártja üdvözletének elismerő szavai, amelyeket Kuusinen elvtárs, a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom régi harcosa, Lenin harcostársa tolmácsolt.

A kongresszus a nyugalom, az egyetértés és a lelkesedés légkörében folyt le. Mindenki elismerte, hogy nagyon komoly eredményeket értünk el, de senki sem merült el valamiféle önelégültségben. A felszólalásokat kivétel nélkül a tárgyilagosság, a párt munkájának és munkamódszereinek megértése, a nagy szavaktól való tartózkodás jellemezte. Jól fogalmazta meg ezt egy vidéki küldött a mezőgazdaságról szólva: *kalászokból lesz a szocializmus, nem pedig szavakból.* Bőven ömlött a hibák őszinte feltárása, a gondokat nem titkolták el a résztvevők, és mégis minden felszólalásban volt valami lelkesítő tény. Aki a kongresszust végigélte, abban az a meggyőződés támadt, hogy népünk előretekint, az emberek további előrehaladásnak módját latolgatják.

A nagyszámú felszólalások mellett az is tanulságos volt, ahogyan a kongresszus résztvevői reagáltak a mondottakra. Nem egyszerűen tetszésnyilvánítás volt, hanem a mondottak tudatos hangsúlyozása, aláhúzása.

A kongresszuson felszólaltak társadalmunk minden területének képviselői. Nagy hangsúlyt kapott a mezőgazdaság kérdése és ebben kifejezésre jut a termelőszövetkezetek továbbfejlesztésének nagy jelentősége; természetesen minden vidéki felszólaló kitért erre. A kongresszus résztvevői nagy érdeklődéssel fogadták a szocialista brigádok eredményeiről szóló beszámolókat. Örömmel lehetett megállapítani, hogy milyen komolyan fejlődött a legkülönbözőbb funkcionáriusok szakmai, politikai és ideológiai felkészültsége. A kongresszus vitája magas elvi színvonalon bontakozott ki.

A küldöttek a pártszervezetektől azzal a megbízással jöttek a kongresszusra, hogy erősítsék meg a Magyar Szocialista Munkáspárt eddig követett elvi vonalát és azzal bízzák meg az új Központi Bizottságot, hogy ezt a vonalat töretlenül kövesse. Ezzel összefüggésben csak néhány kérdést emelnék ki. A kétfrontos harcot egyforma erővel kell folytatni mindkét irányban. A moszkvai nyilatkozatoknak azt a helyes tételét, hogy a nemzetközi munkásmozgalomban a revizionizmus a fő veszély, senki sem értelmezheti úgy, hogy közben megfeledkezhetünk a dogmatizmus elleni harcról, sem pedig úgy, hogy a dogmatizmus csak afféle bocsánatos bűn.

Pártunk hangsúlyozta, hogy a vezetés módszereinek fő eszköze a meggyőzés. De félreértés volna azt hinni, hogy türelmünk afféle liberalizmussal egyértelmű. Erről szó sincs: nem lehet tudomásul venni pártunk vonalának eltorzítását és nem lehetünk elnézőek a szabálytalanságokkal, a közösség érdekeit sértő magatartással, a törvénybe ütköző cselekményekkel szemben.

Bőven volt szó a kongresszuson a tudományos munkáról.

Bírálat érte a közgazdasági tudományok művelőit azért, hogy még nem adnak kellő támogatást a gazdasági vezetésnek.

Néhány megjegyzést az albán kérdéssel kapcsolatban. Az albán párt jelenlegi vezetésének álláspontjáról pártunk véleménye az, hogy ez az álláspont dogmatikus az elméletben, szektariánus a gyakorlatban és egységbontó a nemzetközi forradalmi munkásmozgalomban. A külföldi felszólalók is csaknem kivétel nélkül élesen visszautasították Enver Hodzsáék és védelmezőik álláspontját.

Kuba kérdésével kapcsolatban az az álláspont alakult ki, hogy az imperialisták vereséget szenvedtek: a világháborút elkerültük és a szocialista Kuba fennmaradt. Újabb bizonyítéka ez annak, hogy a jelenlegi nemzetközi helyzetben a világháború elkerülhető.

A kongresszus résztvevőinek nagyon tetszett a kongresszus lefolyása: a Központi Bizottság beszámolója, Kádár elvtárs zárszava és az egész vita. Az az általános vélemény, hogy a kongresszus nemcsak a Magyar Szocialista Munkáspárt tagjai és a magyar dolgozók számára volt rendkívül tanulságos, hanem a szocialista országok, valamint a tőkés országok kommunista pártjai is sokat tanulhattak belőle.

DR. HÁY LÁSZLÓ

Kollégiumi követelmény:

Nem lehet 3 utóvizsga!

A diákotthonok vezetőinek országos értekezletén nagy meglepetéssel hallottuk, hogy a 300—400-as taglétszámú diákotthonok 3,8—4,2-ig terjedő átlagokat tudnak felmutatni tanulmányi téren. Ez az eredmény a kollégiumi szintre eljutó közösségek erejének, a diákbizottság nevelő tevékenységének és ezek mellett adminisztratív eszközöknek az eredménye.

Diákbizottságunk úgy látja, hogy a mi 3,5 százalékos eredményünknek is fel kell futnia hasonló szintre, ha kollégium akarunk lenni, hiszen a diákotthon megítélésének alapja is a végzett munka.

Ezért teremtettük meg a nyugodt tanulás lehetőségeit szépen berendezett tanulóinkban, megoldottuk a csoportos tanulást is, a krétával, táblával felszerelt tanulóval (kistanuló).

Ezek mellett megvizsgáltuk az elmúlt évek tanulmányi statisztikáit és azt feldolgozva minimális tanulmányi szintben jelöltük meg a diákotthoni bentlakás alapfeltételét:

1. Egy vizsgaidőszakban 3 utóvizsgát szerezni nem lehet,

2. 2,51 alatti átlageredményt (utóvizsgák letétele előtti eredmény) két egymásutáni félévben elérni nem lehet,.

Aki megsérti ezt az alapfeltételt kizárjuk a diákotthonból. Újrafelvételét csak az első 2,51 feletti és 3 uv-tól mentes , félévi kollokvium után kérheti. Az elsősöket félévkor eredményeik alapján csak feltételesen zárják ki és erről a szülőket is értesítik.

Az elbírálás minden vizsgaidőszak lezárását követő 10 napon belül történik. Az elbírálás egyéni: az emberek körülményeit, a tanulmányi bizottság javaslatát, a szobaközösségek vezetőinek véleményét figyelembe véve a diákbizottság dönt.

Makarenkó utcai diákotthon

Indexek és aláírások

Az elsőéves hallgatók megbarátkoztak már az egyetemi élettel. Olyannyira, hogy az egyetem, s a hallgatók viszonya már a bensőségesség felé tendál. De fájdalom, hasonlóan a korábbi évjáratokhoz, megzavarja valami:

Jelek szerint a mostani félév végére is a vizsgaidőszak tesz pontot, pontokat.

Látnivaló, hogy e sorok elsőéveseknek szólnak. A felsősök a vizsgaidőszak nevű diákbetegséget már jól ismerik. Mégse lapozzanak tovább, mert „öcsémhez beszélek, de jó, ha a sógor is ért belőle!"

Évezredes tapasztalat, hogy a baj nem jár egyedül. Ehhez egy kicsit hasonlít, hogy félévi vizsga nincs indexaláírás nélkül. Ezért az aláírásért kiki csak odanyújtja indexét, mások kínnal-keservvel — egyszóval pótlólagos beszámolókkal — jutnak hozzá. Akadnak, akik meg sem kapják. E csoportokba aszerint kerülnek a hallgatók, hogy fél év közben teljesítették-e a tanszékek aláírásért szabott feltételeit. A szerencse csillagon alig-alig múlik.

Bár e feltételek hónapok óta ott porosodnak a tanszékek hirdetőtábláin, emlékeztetőként mégsem felesleges elsorolni.

Három igazolatlan hiányzás esetén megtagadják az aláírást a tanszékek minden felvett tárgyból. Matematikából, orosz nyelvből, gazdaságföldrajzból és gazdaságtörténetből az előbbi feltételhez még *egy, illetve két sikeres zárthelyi dolgozat megírása* is tartozik.

Megköveteli a *szemináriumokon való jó szereplést* a politikai gazdaságtan tanszék (most gyakorlati jegyet kapnak az elsőévesek), a gazdaságmatematikai tanszék és a szeminárium csoportjaitól a gazdaságföldrajz tanszék is.

Ez utóbbi szakszemináriumok hallgatóinak jó lesz vigyázni a kiselőadások, rajzok beadásának határidejére is.

Torma

GRATULÁLUNK

Háy László rektor elvtársnak abból az alkalomból, hogy újra a Központi Bizottság tagjává választották.

Timár Mátyásnak, a pénzügy tanszék vezetőjének pénzügyminiszterré való kinevezése alkalmából.

A Gellért tanszék télen

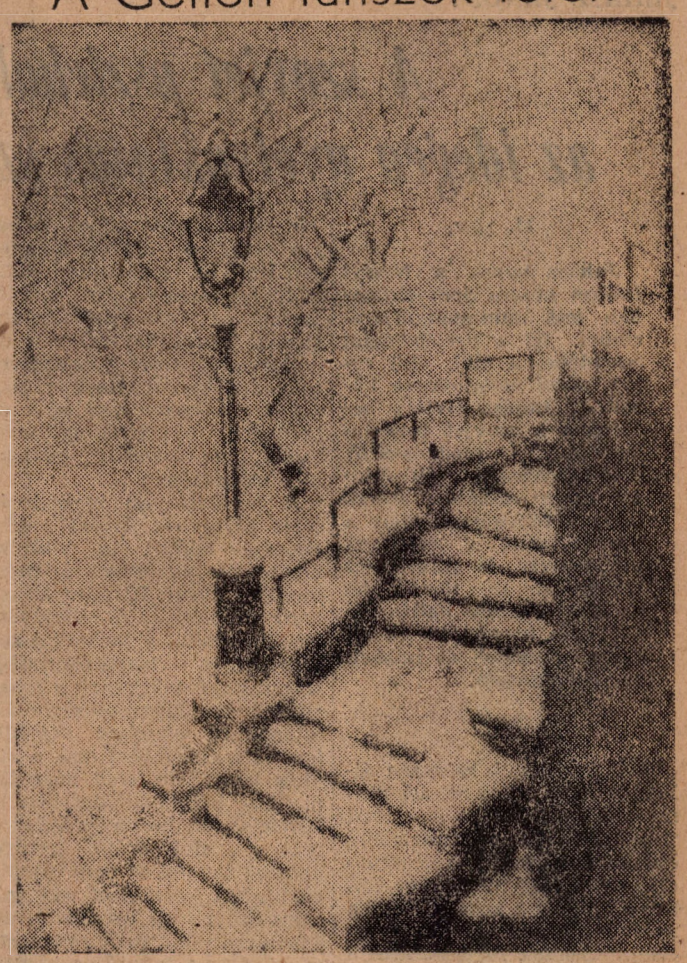

(foto: Dányi Pál)

Nyelvi körök a II. év kereskedelmi karon

Érdekes és követendő kezdeményezésről adhatunk hírt. A II. év kereskedelmi karon a hallgatók öntevékeny nyelvi köröket hoztak létre. A cél: egyszerű eszközökkel, ami saját erőből telik, fejleszteni a hallgatók nyelvtudását, megismerni ama népek életét, szokásait, melyek nyelvét tanuljuk.

Orosz, német és angol nyelvű körök alakultak és meg is kezdték tevékenységüket.

Az orosz nyelvi körben december 6-án Juhász János elvtárs élménybeszámolót tart moszkvai útjáról. A kör vezetői: Péchy Zsolt és Füzessy Irén. A német nyelvi kör november 30-án tartotta első összejövetelét egy hazánkban tartózkodó német csoporttal. December 7-én vitaestjük lesz, ahol a NDK nagykövetség kultúrattaséja vezet vitát a német kérdésről. A kör vezetői: Székely András és Loidl Mátyás.

Az angol nyelvi kör e héten találkozik először. A kör patronáló tanára Szibrik Ferenc elvtárs a Nyelvi Intézettől.

A Nyelvi Intézet helyesléssel fogadta a hallgatóknak ezt a kezdeményezését és támogatásáról biztosította azt. Ahhoz, hogy a körök fejlődését biztosítsuk, szükségünk is van erre a támogatásra.

Kéthly Katalin

Zanzibárból jöttem...

A ligha akad az egyetemen, aki ne ismerné legalább látásból Abdull Gharib-ot, a mosolygós arcú, fekete hajú zanzibári fiút. Zanzibártól Budapestig nagyon hosszú az út. Néhány napja a Makarenko utcai diákotthon társalgójában találkoztam vele, s ezt az alkalmat használtam fel, hogy megkérjem Gharibot, meséljen erről a hosszú útról az olvasóknak.

— Zanzibárból jöttem, Phemba szigetéről. A település neve, ahol születtem és éltem 16 éves koromig: Chake-Chake. Itt jártam középiskolába, amit azonban az idő sürgetése miatt nem fejezhettem be. A Phemba-szigeti főiskolákra évente kb. 1500 jelentkező adja be felvételi kérelmét, és ebből mindössze talán 120-at találnak bizalomra méltónak. Ezek aztán persze többnyire a gazdasági és politikai vezetők gyermekeiből kerülnek ki. Zanzibár 1890 óta angol gyarmat. Apám egy kereskedelmi szövetség igazgatója, én azonban ennek ellenére nem gondolhattam továbbtanulásra. 16 éves koromban szüleim tudta nélkül elhagytam hazámat. Hajóra szálltam és Bahrain szigetén léptem újra szárazföldre.

— Hogyan sikerült pénz nélkül hajón utaznod?

A Bahrainbe induló hajón munkára jelentkeztem. Éjjelente a gépészeknek segítettem, nappal az utasok kívánságait teljesítettem. Fizetésem elég volt az élelemre. Szóval, Bahrainben, Kuwait városban helyezkedtem el egy olaj-részvénytársaságnál. Egy évig dolgoztam itt, ezalatt sikerült egy kis pénzt gyűjtenem és így meglátogathattam Qatar államban élő bátyámat. Fél évig voltam nála, ő segítette elintézni, hogy Kairóba kerülhessek, a Zanzibári Nemzeti Párt Irodájába. Ottani munkámmal is igyekeztem minél hatékonyabban kivenni részemet a nemzeti mozgalomból. A szövetségnek sikerült elintézni, hogy Magyarországra jöhessek tanulni, ami legfőbb vágyam volt. 1961. november 7-én értem Magyarországra. A Zsombolya utcai Nemzetközi Diákszállóban helyeztek el. Nemsokra ezután már választani kellett, milyen hivatás felel meg érdeklődésemnek és képességeimnek. Én mindenáron közgazdász akartam lenni. Nagyon örültem, amikor megtudtam, hogy felvettek erre az egyetemre. A tanév kezdetéig csak egy dolgom volt, elsajátítani minél tökéletesebben a magyar nyelvet.

— Szüleiddel felvetted a kapcsolatot?

— Természetesen igen. Ma már ők is megértik, sőt helyeslik tettemet.

— Mik voltak az első benyomásaid Magyarországról?

Magyarországra érkezésemtől a tanév kezdetéig bőven volt időm is, alkalmam is megismerni új hazámat. A Zsombolya utcai diákszálló lakói részére több ízben szervezek kirándulást az ország legszebb városaiba: Miskolcra, Szegedre, Pécsre. Budapest azonban mindegyiknél jobban tetszik nekem. Többször voltunk közös színház- és mozilátogatáson, láttam a Bánk bánt is és kint voltam a Helsinki VIT-en.

— Milyen nyelveket beszélsz, hogy állsz a magyarral?

— Anyanyelvem szuahéli, beszélek még angolul és egy kicsit, töredezve magyarul. Főként a helyesírással van sok bajom, ez nagyon nehéz.

— A tanulásban milyen nehézségeid vannak?

— A tantárgyak többsége számomra eddig ismeretlen volt. A politikai gazdaságtant és a filozófiát szeretem, de a matematikával sok bajom van.

— Szeretsz-e a diákotthonban lakni?

— Nagyon szeretek itt lakni, leginkább talán azért, mert szükség esetén bárki segít a tanulásban.

— Mondd, Gharib, ha elvégezted az egyetemet, hol akarsz dolgozni?

— Feltétlenül vissza akarok térni Zanzibárba. Várnak szüleim és kilenc testvérem. Itt az egyetemen népgazdaságtervezést tanulok. Hazámban is ezen a területen akarok tevékenykedni.

Szöllösy Szabolcs

JUHÁSZ JÁNOS:

A szovjet pszichológia az idegen nyelvoktatás szolgálatában

II. rész.

Juhász János, a Nyelvi Intézet tanára Szovjetunióban tett tanulmányútjáról cikket írt a Pszichológiai Szemlébe, a cikk első részét előző számunkban közöltük. Juhász elvtárs beszámolt a szovjet pszichológusok új módszereiről, eredményeiről a nyelvoktatás terén: szemben állnak azzal a felfogással, mely a nyelvoktatást a szövegek megértésére és fordítására redukálja, fő törekvésük az idegen nyelv hallás útján való megértése, az olvasás, a szóbeli és írásbeli beszéd oktatása.

★

Beljajev végül helyesen állapítja meg: „A fordítási gramatizáló módszert az teszi vonzóvá, hogy a tudatosság didaktikai elvére támaszkodik, de fő fogyatékossága abban áll, hogy a tudatosságot a nyelv megtanulásának vagy elsajátításának folyamatáról a gyakorlati nyelvtudásra viszi át, amely ennél fogva szintén tudatossá válik, míg az igazi nyelvtudás nem tudatos, intuitív jellegű. Az oktatás direkt módszere azért jó, mert a tanulók úgy tanulják meg a nyelvet, hogy intuitive bírják; ugyanakkor azonban komoly fogyatékossága is van: az intuiciót a nyelvtudásról a nyelvtanulás folyamatára viszi át, míg a didaktika az elsajátítás tudatosságát követeli meg. Ha pedig a tanár felhasználja az oktatás tudatos gyakorlati módszerének fogásait és eljárásait, akkor a tudatosság didaktikai elvét, mint az oktatás gyakorlati célját: az idegen nyelv intuitív tudását képes megvalósítani.

Beljajev módszere tudományos alappal rendelkező, rendkívül haladó, a modern élet követelményeinek megfelelő módszer. Többi művében mélyen átgondolt tudományos módszerrel kidolgozta a nyelvoktatás egy-egy pszichológiai vonatkozását. Néhány tanulmányát Magyarországon a „Voproszi pszihologii" című folyóiratból is ismerik.

Mint gyakorlati nyelvtanár, természetesen a Nyelvgyakorló Laboratórium munkája iránt is érdeklődtem. Ez a Szovjetunió legkorszerűbb ilyen jellegű laboratóriuma. 16 munkatársa van, részben technikumi, részben egyetemi végzettséggel. A laboratórium összesen 16 teremmel rendelkezik, melyek közül négy filmvetítésre is alkalmas, egy pedig, az ún. „fonoterem" nagyobb létszámú hallgatóság foglalkoztatására létesült. Minden teremben legalább nyolc magnetofon van, de van olyan is, ahol több mint 30-at találunk. Egy terem szinkrontolmácsolás gyakorlására alkalmas.

A hallgatókat leendő nyelvtanárokat és tolmácsokat — itt kétféleképpen foglalkoztatják. 1. Tanár vezetésével nyelvgyakorló órákat tartanak. 2. A hallgatók tanár nélkül idegen nyelvű szövegeket hallgatnak anyanyelvű bemondók előadásában. Ezenkívül begyakorolják a feladott leckét, illetve elvégzik a szóbeli feladatokat, amelyeket másnap szalagon át kell adni a tanárnak, ellenőrzik saját kiejtésüket, intonációjukat stb. Ez utóbbi foglalkozási mód a domináló, mert ez némileg kompenzálja a hiányzó idegen nyelvű környezetet. Szannyikov, a laboratórium helyettes vezetője, több ízben hangsúlyozta, hogy: a) a technikai segédeszközök sohasem tehetik nélkülözhetővé a tanárt; b) az új technikai segédeszközök hatékony felhasználása szükségessé teszi újszerű tankönyvek megírását; c) az új technikai segédeszközök alkalmazása idővel szükségessé teszi az új oktatási módszer kialakítását. Véleménye szerint nincs messze az az idő, amikor az idegen nyelvek oktatásában elektronikus osztályokról beszélhetünk. — A laboratórium gazdag „fonotéká"-val is rendelkezik, azaz olyan szalagtárral, amelyben valamennyi oktatott nyelven irodalmi és hétköznapi témákról szöveget találunk anyanyelvű bemondók előadásában.

A laboratórium berendezéséről vázolt — távolról sem teljes — képből is kitűnik, hogy a pszichológusokra nagy munka hárul. Kiragadok néhány problémát. A legközvetlenebb feladat a technikai segédeszközök leghatékonyabb alkalmazási módjainak a megállapítása. Magyarországon általánosan elterjedt tévhit, hogy a magnetofont csak a kiejtés javítására lehet használni. Ez két vonatkozásban is helytelen, ti. ha a magnetofont az első órától kezdve használják, akkor nem annyira kiejtés *javításáról* van szó, mint inkább kiejtés *tanításról*, azaz egyáltalán nem kell megvárni, míg a tanuló az idegen hangokat helytelenül sajátítja el. Másodszor pedig a magnetofont nemcsak a kiejtéshez, hanem a lexikális anyag begyakorlásához is fel lehet használni. (A laboratóriumban ezt „drilling"-nek nevezik.) Arról van ugyanis szó, hogy az auditív ingerek hatása élményszerűbb és ezért hatékonyabb és tartósabb, mint az olvasásé. Fejlődik nemcsak a receptív, hanem a produktív tudás is (a fentebb vázolt általános módszertani megfontolásokról nem is beszélve). Beljajev 1959-ben érdekes előadást tartott, amelyben többek között erről is beszélt. (Az idegen szóbeliség hang- és fénytechnika felhasználásával történő fejlesztésének pszichológiai alapjai). Meg kell jegyezni, hogy ha következetesen végiggondoljuk a modern nyelvtudomány eredményeit, ez a módszer a nyelvészet követelményeinek is megfelel.

1959-ben Moszkvában országos konferenciát tartottak a technikai segédeszközöknek az idegen nyelvoktatásban való felhasználásáról. Ezen számos gyakorlati és elméleti előadás hangzott el. Az anyagot tézisek formájában meg is jelentették. Az anyagból látszik, hogy a főiskola oktatói a konferencián jelentős szerepet játszottak. A főiskola maga is több hasonló témájú kiadványt jelentetett meg, pl. „A technikai segédeszközök alkalmazásának módszertana a nyelvoktatásban", a főiskola kiadványa 1961; A Nyelvgyakorló Laboratórium Tanácsának levele (a főiskola kiadványa 1961.).

Világszerte egyre nagyobb figyelmet szentelnek az intonáció problémáinak. Az a követelmény, hogy a tanuló idegen nyelven gondolkodjék és érezzen, szoros kapcsolatban áll azzal a másik követelménnyel, hogy a tanuló kezdettől fogva még a legegyszerűbb megnyilatkozásait is az idegen nyelvű intonációval ejtse ki. A Pszichológiai Tanszék ezen a területen is nagy munkát végzett, amiről a főiskola évkönyvei tanúskodnak. A vizsgálatokat a Pszichológiai Tanszék Kísérleti Fonetikai Laboratóriumában saját szerkesztésű műszerekkel végezték.

A főiskolán tolmácsképzés is folyik. A tolmácsképzés jelenleg az egész világon súlyos probléma. Jellemző, hogy a tolmácsszakon a tanulmányi idő 6 év, míg a tanár-szakon csak 5 év, pedig a tanár-szakosoknak több tantárgyuk van. Az állam erre óriási összegeket költ; gyakran azonban a befektetés nem jár kellő eredménnyel, ti. a beiratkozó hallgatókról nehéz megállapítani, vajon a 6 év alatt képes-e elérni a kívánt színvonalat. A pszichológusoknak itt az a feladatuk, hogy minél nagyobb pontosságú képességvizsgálati módszereket dolgozzanak ki. Ezt a problémát mindezideig nem sikerült kielégítő módon megoldani, bár megtették az első sokat igérő lépéseket. Szelickaja — a Bell-Telefontársaság Laboratóriumában végzett kísérletekhez hasonlóan — szerkesztett egy készüléket, amelynek fülhallgatóin keresztül a kísérleti személy beszéd közben saját hangját hallja, de némi fáziskülönbséggel, azaz valamivel később. A legtöbb személy néhány másodperccel a kísérlet megkezdése után már dadogni kezdett, majd teljesen megzavarodott, sőt elmebeteg tünetekhez hasonló jelek mutatkoztak beszédében. Ez többszöri ismétlés és fokozottabb koncentrálásra való felszólítás után sem javult lényegesen. A le nem zárt kísérletek eredményeként már meg lehet különböztetni két típust: az auditív és a mototikus típust. Az előbbi szinkronfordításra valószínűleg kevésbé alkalmas, mint az utóbbi. Szelickaja a szinkronfordításhoz szükséges képesség pszichológiai alapját „fordított kapcsolat"-nak nevezi. Ha a tanszéknek sikerül ezt a jellegzetesen pszichológiai feladatot megoldania, akkor az állam nemcsak sok pénzt takarít meg, hanem számos embert megkímélnek attól, hogy 6 évi nehéz tanulás után középszerű, vagy ennél gyengébb szakember legyen. Egyébként szerintem nagyon kevesen képesek arra, hogy a szinkrontolmácsolást megtanulják; a szinkrontolmácsnak ugyanis nagyon sok, külön-külön igen fejlett képességgel kell rendelkeznie.

A Nyelvgyakorló Laboratórium munkájának ezenkívül még számos megoldatlan és megoldásban levő pszichológiai problémája van, mint pl. a hallgatók önellenőrzésének pszichológiai vonatkozásai, az oktatófilmek különböző jellegű ingereinek a hallgatókra (ill. nézőkre) gyakorolt hatása, a szinkrontolmácsolás oktatásának módszertana, stb.

Az idegen nyelvek oktatásának pszichológiájával természetesen más szovjet intézményekben is foglalkoznak. Erről tanúskodik az a bibliográfia is, amelyet a Moszkvai Egyetem 1961-ben a külföldiek orosz nyelvoktatásának szakirodalmáról adott ki, s amely a pszichológia címszó alatt — távolról sem a teljesség igényével — 49 művet sorol fel. A szerzők a leningrádi Zsdánov Egyetemen, a gorkiji Idegennyelvű Főiskolán, a leninigrádi Herzen Főiskolán, a moszkvai Potyomkin Főiskolán, s másutt dolgoznak.

Összefoglalva meg lehet állapítani, hogy az idegen nyelvek oktatásának pszichológiája a Szovjetunióban nagy ütemben fejlődik, s számos, világviszonylatban is jelentős eredményt ért el. Ennek a fejlődésnek az 1961. évi nyelvoktatásról szóló minisztertanácsi rendelet még nagyobb lendületet adott. Magyarországon, ahol ez a tudományág meglehetősen elhanyagolt, feltétlenül érdemes a szovjet tapasztalatokat hasznosítani, annál is inkább, mivel az idegen nyelvek tanulása még soha sem volt olyan széleskörű, mint éppen napjainkban.

IRODALMUNK JELENÉRŐL

E rövid ismertetés keretében sikertelen vállalkozásnak bizonyulna teljes képet adni *Illés Lajosnak*, az *Új Irás* főszerkesztőjének november 22-én, a klubban megrendezett vitaestjéről. Maga a téma — a mai magyar irodalom — annyira közvetlen, annyira élő része életünknek, hogy szinte minden véleményalkotásból új kérdés fakad, mely kérdések közelről érintik a mai társadalom, a mai emberek problémái iránt érdeklődő fiatalokat. A klubot ez alkalommal megtöltötték az érdeklődők.

Voltak, akik az irodalmi tevékenységgel kapcsolatban tettek fel kérdéseket, mások a mai irodalmi élet társadalmi gyökereiről, jelenségeiről akartak bővebb ismereteket szerezni. Sok vita volt egyes költők és írók munkásságának megítélésénél. (Különösen Veres Péterrel kapcsolatban hangzott el sok ellentmondó vélemény.)

Már késő re járt az idő, de a résztvevők vitaszelleme egyáltalán nem lankadt. Sok kérdés várt még megvitatásra...

A vélemények azonban egy dologban tökéletesen megegyeztek: folytatni kell a beszélgetést. Nyomban megbeszéltük a következő vitaest megrendezését. Erre december 13-án kerül sor s jó lenne, ha Illés Lajos elvtárs irányítása mellett, és egy-két fiatal költő meghívásával, hasonlóan érdekes vitában lehetne újra részünk.

Faklen

Kollektív szellemi, politikai öttusa

Figyelemre méltó kezdeményezésről adhatunk számot az első évfolyam külkereskedelmi szak egyes csoportjából. Ez a csoport ISZM-vállalásként egyöntetűen jelentkezett a napokban megrendezett Népszabadság politikai szellemi vetélkedőre. A csoport ifjú agitátora és a csoportvezető, dr. Kövér Károly nevelő tanár segítségével állította össze a kérdéseket.

A kérdések négy témakörrel foglalkoztak: külpolitika, belpolitika, kulturális, illetve tudományos események és természetesen sport. A kérdések között volt néhány „beugrató" is és akadtak olyanok, akik nem vették észre ezt a csalafintaságot. Egy-egy lapra 8 kérdés került, a választ írásban kellett megadni.

A kérdések nagyobb hányada külpolitikával foglalkozott. Szerepelt pl. a kubai ügy, De Gaulle választási harca, szó volt Meredithről, a Közös Piacról, a Spiegel-ügyről, a Vatikáni Zsinatról. Egyszóval felölelték a jelentősebb nemzetközi, illetve világpolitikai eseményeket.

A válaszokat körülbelül 10—25 perc alatt kellett megadni, majd a kérdések összeállítói ellenőrizték a válaszokat.

Az értékelésnél érdekes jelenségeket tapasztaltunk. Először is — mint ahogy azt vártuk is — a külpolitikai kérdésekre szinte tökéletes, vagy legalábbis megközelítően helyes válaszokat kaptunk. A földrajzzal már baj volt. Voltak, akik nem tudták pontosan, hogy milyen tengerek határolják Kubát.

Meglepő volt, hogy nagyon gyenge válaszokat kaptunk a belpolitikai és a sportkérdésekre. Az utóbbiakra még a fiúk is — akik tudvalevően nagy sportbarátok — alig, illetve sehogysem tudtak válaszolni. Hogy egy példát említsek: nem emlékeztek, ki volt a Tízek-bajnokságának győztese, sőt, kevesen tudták, hogy milyen sportágra vonatkozik ez.

A csapatverseny első négy helyezettje Kappéter Gábor, Oszkó Zoltán, Bazsó Csaba és Hábony Vera volt. A helyezetteket tortával jutalmaztuk.

Természetesen, a győztesek a kari döntőn is indultak, képviselve csoportjuk „színeit".

A verseny végén a problematikus kérdéseket megvitattuk, különös figyelmet szentelve a kubai kérdésnek és a párt VIII. kongresszusán felmerült kérdéseknek.

Befejezésül újra csak azt írhatom, hogy követésre méltó kezdeményezés volt ez. Elsősorban meggyőződhettünk, hogy a csapat tagjai rendszeresen és figyelemmel olvasnak újságot, foglalkoznak a politikával. Másodszor pedig a kollektív szellem szép megnyilvánulásáról van szó. Lényegében negyed éve vannak együtt, s máris mögöttük van ez a jól sikerült megmozdulás. Ha így folytatjuk tovább, egészséges, helyes kollektív élet kialakulása várható, mely az évek folyamán tovább erősödik, szilárdul. **Brüll Mária**

LAPZÁRTAKOR ÉRKEZETT: A csoport két tagja: Práger Alajos II., Ocskó Zoltán pedig III. helyen végzett a kari döntőn, s ezzel tovább jutottak az egyetemi döntőbe.

Dr. Kerékgyártó Elemér

(1919-1962)

Nehéz is, fájdalmas is nekrológot írni arról, akit tragikus körülmények között, idő előtt, hirtelen ragadott ki körünkből a halál. Az emlékezet élete teljében őrzi meg képét, és szinte lehetetlennek tűnik elhinni a valóságot: az, aki tegnap még köztünk volt, akivel jóízűen, tréfálkozva, életkedvvel telten beszélgettünk — ma már nincs többé.

Tudatos élete — a népért hűen és fáradhatatlanul küzdő és dolgozó értelmiségi példamutató élete — a nép ügyének önzetlen és áldozatos szolgálata.

Árvaként nevelkedett és nehéz körülmények között végezte tanulmányait. A felszabadulás előtt kapcsolatba került az antifasiszta ellenállással és a magyar kommunista mozgalommal, melynek haláláig hű katonája maradt. A felszabadulás után a párt megbízatásait teljesítette, ott volt, ahol képességeire és a nép iránti hűségére leginkább szükség volt. Földet osztott, a közigazgatási gépezetet indította be és szervezte a pártot vidéken. Egyideig az egyetemi ifjúsági mozgalomban, majd a pártközpontban tevékenykedett. Az 1950-es évek elején az országunkban meginduló egyetemi marxista—leninista oktatás egyik úttörője. Szegeden és Budapesten, az Eötvös Loránd Tudományegyetem vezeti a filozófiai tanszéket, majd a minisztériumba iránvítja a marxista—leninista egyetemi oktatást. Az ellenforradalom után az Agrár Egyetem, majd egyetemünk és a Budapesti Pártbizottság esti egyetemén a filozófiai tanszék vezetője, illetve a Kulturális Kapcsolatok Intézetének osztályvezetője.

Igaz ember, jó kommunista volt Kerékgyártó elvtárs, aki ismerte szerette, mert melegszívű embert ismert meg benne. Minden sallangtól mentes, szerény, önzetlen és segítőkész ember volt. Minden erejével igyekezett helytállni posztján. Serényen és megbízhatóan teljesítette sokirányú kötelességeit. Zúgolódás nélkül vállalta a munka nehezét és fáradhatatlanul dolgozott két ember helyett is, ha ezt az ügy érdekei megkívánták.

44 éves volt mindössze, amikor meghalt. Készülő és félbeszakadt írásainak önmagában is tiszteletet parancsoló mennyisége bizonyítja, mennyire sokoldalú volt műveltsége és érdeklődési köre. Arról tanúskodik, mennyire fontosnak tartotta, hogy elméleti és a párt munkásságában ideológiai feladatainak megoldását segítse elő. Ideológiai tevékenységét elmélyültség és alkotókészség, a problémák újszerű megvilágítása, tudományos bátorság és elvi szilárdság jellemezte. Színvonalasan és érdekesen oktatott és a szocializmus ügyéhez való rendíthetetlen hűség szellemében nevelte az ifjú kommunista szakemberek nemzedékeit.

Nem mindenkinek adatik meg, hogy teljes életművet hagyjon hátra, hogy maradéktalanul teljesítse mindazt, amit maga elé célul kitűzött. Kerékgyártó elvtársat is megakadályozta ebben a korai tragikus halál. Elmúlásával egy fáradhatalan munkásélet tört derékba. De az olyan emberek példája, mint amilyen ő is volt, erkölcsileg arra kötelez, hogy fejezzük be, váltsuk valóra azt, amit megvalósítani nekik már nem adatott meg.

KLUBESTET RENDEZETT A KISZ-BIZOTTSÁG

az építőtáborokban jól dolgozók és az egyetemi KISZ munkában kiválóak részére

Szemináriumvezető hallgatók

MILYEN ÉRZÉS EGY HELYEN TANÍTANI ÉS TANULNI?
MENNYIBEN SEGÍTI EGYÉNI MUNKÁTOKAT?
MILYEN TAPASZTALATOKAT SZEREZTETEK?

— Ezeket a kérdéseket tettem fel egyetemünk néhány felsőéves hallgatójának.

Talán sokan nem tudják, különösen az első és másodévesek között, hogy egyes csoportokban hallgatók vezetik a statisztika illetve matematika szemináriumot.

BOCSOR LÁSZLÓ,
negyedéves számvitel szakos hallgató a következőket mondotta el:

Több jelölt közül a jól sikerült gazdaság-statisztika döntötte el, hogy ebben az évben én vezetem a harmadéves számvitelesek statisztikai szemináriumát. Már ebben a pár hónapban érdekes tapasztalatokat szereztem Nem elég az anyagot tudni, úgy kell „előadni", hogy mindenki megértse a bonyolultabb kérdéseket is.

— Mennyit készülsz az órákra?

— Körülbelül két órát. Elolvasom az elméletet, a tanszék által adott vázlatos óratervet lebontom részkérdésekre, és természetesen megoldom a példákat. Sok, eddig rejtett részlet ilyenkor tudatosul, és nem szorul különösebb magyarázatra, hogy ez óriási előny számomra a szigorlat szempontjából. Nagyon jól megértjük egymást a csoporttal. Bizonyára szerepet játszik ebben az a szellem is, hogy „Ez is diák, ne toljunk ki vele." Mindenesetre igyekszem jól felkészülni, mert a tekintélyt csak a tudás és a biztonság teremtheti meg.

— **További terveid?**

— Mezőgazdasági statisztikát szeretnék tanítani az egyetem elvégzése után.

HARTMANN ANNA
(IV/ipar) már tavaly óta vezet gyakorlatot statisztikából, jelenleg két szemináriuma van.

— Az egyik legérdekesebb tapasztalatom az, — mondja — hogy sokat javult az előadókészségem, a fellépésem a másfél év folyamán. Ez nagymértékben elősegíti a gyakorlatok eredményességét. Mivel nemrég tanultam az anyagot, a *hallgatók szemszögéből* tudom felhívni a figyelmet azokra a problémákra, amelyek például egy zárthelyin általában nehézséget okoznak.

WEITZ TAMÁS
(III./terv-mat.) ebben az évben kezdett statisztika szemináriumot vezetni két másodéves csoportban. (Tanári „A" és Ipar szakon.) Ezenkívül tdk-titkár a tanszéken és dolgozatot ír a tanulmányi eredményre ható tényezőkről.

— Nem sok az elfoglaltságod?

— Szívesen végzem ezt a munkát, a tanszék is sokat segít Ami a gyakorlatok légkörét illeti, aktívabbak a hallgatók, mert előttem nem szégyellik, ha esetleg rosszat mondanak.

Három harmadéves tervmatematika szakos *matematikából* vezet gyakorlatokat. I. illetve II. éves külföldi hallgatókkal foglalkozik *Zsigmond Ildikó* és *Kovács Álmos*. Nem könnyű a dolguk, mert a nyelvi nehézségek mellett a megfelelő előképzettség hiányával is meg kell küzdeniök. A másodéveseknél a rendszeres hiányzások is hátráltatják az anyag elsajátítását.

— Hogyan oldjátok meg a problémákat?

— Bizonyos alapvető dolgokat rendszerint bizonyítás nélkül menetközben mondunk el. Ezenkívül az egyetemi anyagban is több, kevésbé fontos bizonyítás elhagyható számukra, és igyekszünk a példamegoldási készséget fejleszteni.

FORGÓ FERENC
másodéves esti hallgatóknak tart hetente konzultációt:

— Nem zavar, hogy nálad idősebbekkel foglalkozol?

— Eleinte szokatlan volt, főként az, hogy többen „szellemi párbaj" jellegű kérdéseket adtak fel: Vajon tudja-e?! A foglalkozások nem kötelezők, de 50—60 ember rendszeresen eljár. Az órák közelebb állnak az előadáshoz, mint a szeminárium, és az előbb elmondottak következtében nemcsak egy-egy anyagrészt példáit kell tudnom megoldani bármely pillanatban — ezért elég sokat készülök.

Úgy gondoljuk, hogy bevált ez a kezdeményezés. A hallgatók számára több szempontból is előnyös és az érintett csoportok számára sem jelent hátrányt. Szemináriumvezető hallgatóinknak sok sikert kívánunk további munkájukhoz is!

-Vértes-

NÉPITÁNC-FESZTIVÁL

Egyetemünk november 24-én vendégül látta a Szegedi ÉDOSZ Művészeti Együttesét, akik egyetemünk művészeti csoportjával együtt színvonalas műsorban mutatták be tudásukat

Hogy munkánk eredményesebb legyen!

Alapszervezetünknek (második évfolyam kereskedelmi kar) 158 tagja van. Ilyen nagy létszámmal a közös megmozdulások szervezése, a tagság aktivizálása körülményessé vált, nehéz lett az ellenőrzés.

E probléma megoldására komoly szervezeti átalakítást hajtottunk végre: decentralizáltuk az alapszervet. Ez a decentralizáció a gyakorlatban nem jelent szétválást, csak a csoportok felelősségvállalásának fokozását. Ezentúl mindegyik csoport alapszervi jogokkal rendelkezik, (tagfelvételről és fegyelmi határozatról továbbra is a teljes alapszervi taggyűlés dönt) külön öttagú vezetősége van, csoporttitkárral az élen, aki egyben a szervezési munkát is ellátja. A vezetőségben helyet kap a volt ifjú agitátor (agit.-prop.), a tanulmányi felelős, kultúros és a gazdasági felelős. A csoportvezetőségek havonta üléseznek, amikoris értékelik az előző hónap munkáját, és elkészítik — természetesen a teljes alapszervi vezetőség irányelvei alapján — a következő havi munkatervet.

Ezzel tágabb teret kap az önálló kezdeményezés, valamint a csoportvezetőség, a csoport aránylag kis létszáma mellett átfogóbb szervező munkára lesz képes. Nem is beszélve arról, hogy a csoportok szívesebben hajtják végre saját ötleteiket. Ez nyilvánvalóan magával hozza a felelősség megnövekedését, hiszen itt valóban a saját ügyükről lesz szó.

Az önállóságnak a következőkben kell megnyilvánulnia:

1. Tegyék színvonalasabbá a politikai órákat (például tartsák a kört valamelyik gyárban, vagy hívjanak meg külső előadót.)

2. Tanulmányi vonatkozásban a csoportnak nagyobb felelősséget kell éreznie a gyengébb tanulók iránt, valamint felelősségre kell vonni a notórius hiányzókat és vizsgahalasztókat.

3. Kultúrmunka területén adódik a legnagyobb lehetőség az önálló kezdeményezések kibontakoztatására. A kultúros ne csak közönségszervező legyen. A csoportok jó kultúrélete nagyban hozzájárul a jó közösségi szellem kialakulásához.

4. Sportmunka területén továbbra is a csoportkirándulások szervezése marad a fő feladat.

Ez az átszervezés a teljes alapszervi vezetőség munkáját is megváltoztatja. Minőségileg átalakul. Fokozatosan rátérünk a „segítő ellenőrzésre". Ez azt jelenti, hogy rendszeresen ellenőrizzük a csoportok munkáját és természetesen minden segítséget megadunk nekik. Mindebből következik, hogy ahol jó csoportvezetőség van, ott lehet jó közösségi szellem, lehet önállóan jól dolgozni úgy, hogy ebben a munkában minden egyes KISZ-tag részt vegyen, ha ez sikerül, akkor eredményes volt az átszervezés.

Büdy Géza
II. évf. Ker. Kar. KISZ-titkár

Nemzetközi anyaggazdálkodási kollokvium

Egyetemünk Ipari Kara és a Gépipari Tudományos Egyesület (GTE) anyaggazdálkodási szakbizottsága 1963 májusában nemzetközi kollokviumot kíván szervezni az ipari anyaggazdálkodás kérdéseiről. E kollokviummal mintegy folytatni kívánják azt a nemzetközi együttműködést és eszmecserét, amely e témakörben Berlinben (1959) és Marianske-Laznéban (1960) megtartott nemzetközi szemináriumokon indult meg.

A közgazdászok lehetőségei, feladatai

Nagy Józsefné könnyűipari miniszter nyilatkozata

Lapunk megkérte *Nagy Józsefné* könnyűipari minisztert, hogy adjon választ a könnyűiparban dolgozó közgazdászok munkáját, feladatait, perspektíváját érintő néhány kérdésre.

Milyen a könnyűiparban dolgozó közgazdászok helyzete?

— A könnyűiparban egyre fokozódik a közgazdászok szerepe. Az ipar feladatai szükségessé teszik, hogy a műszaki szakemberek mellett a közgazdászok gazdasági elemzésekkel vizsgálják azokat, ellenőrizzék, szükség esetén korrigálják. A könnyűipari vállalatoknál dolgozó közgazdászok akár könyvelői, tervezési, statisztikai, munkaügyi, üzemszervezési stb. területen dolgoznak is, tehetségüknek, képességüknek megfelelően megbecsült dolgozói vállalatainknak.

— A vállalatoknál a közgazdászok széles munkaterületen dolgoznak. Egyes vállalatoknál az igazgatóknak is közgazdasági képzettségük van, mivel a gazdasági áttekintés elég lényeges része a vállalatvezetésnek. Arra is törekszünk, hogy a főkönyvelői funkciót minél több vállalatnál közgazdászok töltsék be, így könyvelőink jelentős része rendelkezik közgazdasági egyetemi végzettséggel. A vállalati könyvelőségeken, pénzügyi, számviteli osztályokon szintén dolgoznak közgazdászok.

Jelentős területe a közgazdászoknak a vállalati tervezés. A könnyűipar gazdálkodási rendszere mellett nagyon jelentős, hogy a vállalati tervek műszakilag és gazdaságilag megalapozottak legyenek, és jól határozzák meg a feladatokat.

A vállalati üzemgazdasági osztályokon történik az optimális gyártási programok kidolgozása, a beruházások és az exportgazdaságosság elemzése, egyes műszaki intézkedések, újítások gazdaságossági számítása stb.

A közgazdasági elemzés lényeges területe mind az üzemgazdasági, mind a könyvelési munkának. A közgazdasági elemzések számos módszere alakult ki a könnyűiparban, mely segítséget ad az iparági és üzemi vezetőknek a kijavítandó hibák feltárásához.

Fontos terület a munkaügy: normakészítés, normák elemzése, bérezési módszerek helyes alkalmazása stb. E területen állunk legrosszabbul közgazdászokkal, a terület fontossága megköveteli, hogy itt is javítsuk a káderállomány összetételét.

— Sajnos, nem kielégítő az érdeklődés a most végzett fiatalok részéről a számviteli munka iránt, pedig itt is szükség lenne utánpótlásra, hiszen a főkönyvelőség komoly közgazdasági elemzést végez.

A könnyűipar előtt álló feladatok legeredményesebb végrehajtása csak úgy biztosítható, ha fokozzuk az üzemszervezés színvonalát. Nélkülözhetetlen, hogy megfelelő számú közgazdasági szakembert állítsunk erre a munkára.

Milyenek a fiatal közgazdászok elhelyezkedési lehetőségei?

— Megismételhetem ugyanazt a véleményemet, amit 1961-ben az egyetemen tartott előadásomon mondtam:

A könnyűipar közgazdászigénye évek óta felülmúlja azt a számot, ahány közgazdászt az egyetem részünkre biztosítani tud. Az elmúlt évben pl. 25 új szakembert kértünk, s mindössze 6-ot kaptunk. Üzemeink, vállalataink még hosszú ideig hiányát érzik a közgazdasági képzettségű terveseknek, statisztikusoknak, számviteli dolgozóknak stb. Emellett pedig a vállalatoknál és az irányító szerveknél egyre több olyan közgazdászra is szükség van, akik különféle gazdasági számítások elvégzésével tudnak hozzájárulni a gazdasági hatékonyság emeléséhez.

— A vállalatok szemlélete fejlődött azon a téren, hogy nagyobb számban igényelnek kezdő szakembereket, de az érdemi részben még sok a tennivaló. A Gazdasági Bizottság tavasszal hagyja jóvá a tárcák keretszámait, de már ezt megelőzően helyes lenne konzultálni az egyetem illetékeseivel az elhelyezésre kerülő hallgatók érdeklődési köréről, körülményeiről. Szinte előre megbeszélni, hogy mire a pályázatok kiírásra kerülnek, már meglegyen a pályázó. Ebben az évben is két helyet nem tudtunk betölteni pályázó hiányában. A vállalatoknál fejlődés mutatkozik a társadalmi tanulmányi ösztöndíj adta lehetőségek fokozottabb felhasználásában is. Az alábbi adatok, ha nem is megnyugtatóak, bizonyos fejlődést mutatnak. A Közgazdasági Egyetemen 1961-ben 9 társadalmi ösztöndíjasunk volt, most, 1962-ben 17. Remélem, hogy a bizalomnak meg fognak felelni. Ezt az alkalmat használom fel arra, hogy a félévi vizsgákhoz sok sikert kívánjak nekik.

Milyen közgazdasági feladatok állnak a könnyűipar előtt?

— Jelenleg és a következő években az ország gazdasági tevékenységének középpontjában a II. ötéves terv teljesítése, a perspektivikus 20 éves terv kidolgozása, a munkatermelékenység emelése, a gazdaságosság fokozása, valamint az ipar átszervezésének, a vállalatok összevonásának feladata áll. Mindezek a feladatok a könnyűiparban dolgozó közgazdászok tevékeny közreműködését is szükségessé teszik. A könnyűiparban a közgazdászokra háruló feladatok közül a következőket lehet kiemelni:

1. Az ötéves terv végrehajtása megköveteli, hogy tervezési és gazdálkodási rendszerünket, módszereinket — ide értve az anyagi ösztönzés módszereit is — felülvizsgáljuk és a fő feladatok szolgálatába állítsuk. Állandóan figyelemmel kell kísérni, hogy mennyiben felelnek meg a párt által elénk állított közvetlen feladatoknak, valamint a távlati fejlődés érdekeinek.

2. A belső szükségletek és az exportigények kielégítése egyaránt megköveteli, hogy olyan módszereket dolgozzunk ki, amelyek az ipar rugalmasságát fokozzák. Nyilvánvalóan nemcsak műszaki probléma ez, hanem komplex műszaki-közgazdasági probléma.

3. A beruházási eszközökkel való takarékosság és a termelés gazdaságosságának javítása érdekében a beruházási költségek csökkentésére és a meglevő gépek kapacitásának jobb kihasználására kell törekedni.

4. A fejlődés egyre inkább előtérbe állítja a szocialista országok közötti együttműködés továbbfejlesztését. Ennek gyakorlati megvalósítása sok olyan problémát vet fel, amelyet csak kellő közgazdaságtani megalapozottsággal lehet helyesen megoldani, és nem utolsósorban nyelvtudással.

A fejlődés ma már elengedhetetlenné teszi a közgazdászok munkájában a matematikai módszerek alkalmazását. A könnyűipar területén viszonylag széles körű kezdeményezések történtek a matematikai módszerek alkalmazására. Ilyen kezdeményezések többek között a következők:

a) nyereségérdekeltség matematikai vizsgálata;

b) a papíripar optimális programja;

c) a viszonylag állandó, valamint a változó költségek alakulása, a termelési volumen növekedésének függvénye;

d) a gépcserék gazdaságossága;

e) a pamutszövőipar optimális beruházási programja;

f) az ágazati kapcsolatok mérlegének lebontása termékcsoportokra és ezzel a tervezés jobb megalapozása stb.

A matematikai módszerek alkalmazásával elkészített különféle tanulmányok alapján már eddig is több intézkedés történt. Miután a tapasztalatok e tekintetben kedvezőek, a jövőben még jobban érvényesíteni kívánjuk a matematikai módszereket. Ennek azonban előfeltétele, hogy közgazdászaink matematikai képzettsége a jelenleginél sokkalta magasabb színvonalra emelkedjék.

Milyen követelményeket támaszt a jövő közgazdászaival szemben?

— Az üzemekbe újonnan bekerülő közgazdászoktól azt kívánjuk, hogy frissítsék fel a régebben ott dolgozó közgazdászok gondolkodását, és fiatalságukkal eleven pezsgést hozzanak az üzem gazdasági munkájába.

— Mint különleges követelmény jelentkezik a fiatal közgazdászokkal szemben, hogy képesek legyenek a matematikai módszerek alkalmazására. Az előbb felsorolt kísérletek után az újonnan idekerülő fiatal közgazdászoktól várjuk, hogy a könnyűipar egész területén előmozdítsák e módszerek alkalmazását, és ezzel megkönnyítsék az ipar vezetőinek döntését.

— A közvetlen előttünk álló feladatok mindenekelőtt azt kívánják minden közgazdásztól, a már végzettektől és tanulóktól egyaránt, hogy többet tanuljanak, képezzék tovább magukat. A jelenlegi helyzetünkben nagy szerepe van a tudatformálásnak. Gondolok itt arra, hogy a szocialista típusú ember kialakításáért, formálásáért indított szocialista brigádmozgalom szép eredményeket hozott már eddig is a könnyűipar területén, amelyet hűen tükröz az a tény, hogy a textilipari üzemekben 1962 júniusáig 1256 brigád nyerte el e megtisztelő címet. Pártunk VIII. kongresszusára új célkitűzésként jelentkezett vállalatainknál a szocialista műhely cím elnyeréséért indított verseny. E célkitűzések realizálásánál nem kis szerepet vállalnak üzemeink műszaki és közgazdasági szakemberei — nem egy esetben a szocialista brigád tagjaiként, mint például a papír- és nyomdaipar területén. Azt kívánjuk tehát, hogy fiatal közgazdászaink a szakmai képzés elsajátítása mellett vegyenek részt öntevékenyen a szocialista ember formálását szolgáló különböző egyetemi mozgalmakban, célkitűzésekben, mint például az Ifjúság a szocializmusért mozgalom, hogy az üzemekbe kikerülve a szocialista értelmiség képviselői legyenek, és könnyen beilleszkedjenek az ottani kollektívába.

— Az ország gazdasági célkitűzései, ezen belül a könnyűipar előtt álló feladatok végrehajtásában nagymértékben számítunk a már területünkön dolgozó közgazdászainkra, és örömmel várjuk mindazokat, akik tanulmányaik befejeztével iparágaink, illetve vállalatainknál kívánják nemes, szép hivatásukat a gyakorlatban gyümölcsöztetni.

KÉRÉS:

Matematikából is a szemináriumvezető vizsgáztasson

Vizsgaidőszak közeledtekor egyre inkább előtérbe kerülnek a tanulmányi problémák. Az elsőévesek fantáziáját az átlagosnál is fokozottabban foglalkoztatja a vizsgarendszer, hisz ez életük első ilyen nagy megpróbáltatása.

Közös összejöveteleinken többször felmerült az a kérdés, hogy miért vannak az egyes tárgyak vizsgáztatásában különbségek. Tudvalevő, hogy a politikai gazdaságtanból nagy általánosságban elsősorban a szemináriumvezetők vizsgáztatnak. Körünkben ez a módszer nagy megértésre talált, mivel esetleges indiszponáltság esetén is a vizsgáztató tisztában van a jelölt képességeivel, szorgalmával, felkészültségével — a szemináriumokon volt módja megismerni bennünket. A szerencse így nem játszik olyan nagy szerepet, sokkal valószínűbb, hogy a hallgatók tudásuknak megfelelő reálisabb jegyet kapnak.

Miért csak a politikai gazdaságtanból lehetséges ez, és a matematikából miért nem?

A matematika gyakorlatvezető ugyanúgy tisztában van a csoportbeli hallgatók tudásával. Mi, elsősök nem értjük miért van a matematika és a politikai gazdaságtan számonkérésénél ilyen eltérés.

Szeretnénk, ha erre a problémára választ kaphatnánk az illetékesektől, esetleg az újság hasábjain. Reméljük, hogy ezt a kérdést a vizsgaidőszak kezdetéig sikerül megoldani.

Ipar I/6

Micike fáradt és kimerült

a „jól szervezett" zárthelyi dömpingtől

Fontos a szakmai olvasómozgalom

A levelezők is részt vesznek Egyetemi TDK 1963. őszén

Két héttel ezelőtt jelent meg a Közgazdász hasábjain az első beszámoló a megindult tdk munkáról. Sajnos, minden évben késéssel kezdődik és fejeződik be a szervezés, és ezért az első fél év többnyire el is telik vele.

Még most is sokan jelentkeznek a szakmai olvasómozgalomra: mintha elmaradásukat érezték volna, az első évfolyam ipar karról utólag 42 hallgató, az általános karról pedig még 32 hallgató jelentette be részvételét. A gazdaságtörténet tanszéken újra szerveződött az egyelőre 16 hallgatóból álló szakmai olvasókör.

Az elsőízben szervezett szakmai olvasómozgalmat nagyon fontosnak tartjuk — mondta Báger Gusztáv elvtárs, a tdk munka KISZ-védnöke. A legjelentősebb eredménye, hogy sok hallgatót mozgat meg és ezzel lehetőség nyílik arra, hogy az elsőévesek, akik eddig ki voltak zárva ebből a mozgalomból, mert hiszen még csak az alapozó tárgyakat tanulják — szintén részt vegyenek a tudományos munkában. Rögtön első évben már foglalkoznak velük tíz tanszéken és mire felsőévesek lesznek, jó alapokkal rendelkeznek majd a dolgozatok írásához is.

A szakmai olvasómozgalom a közepes hallgatók érdeklődését is könnyebben felkelti és nem igényel olyan nagy időbefektetést, mint nagyobb munkák elkészítése. A tdk mozgalom fellendülését még egy ténnyel támasztjuk alá: A múltkoriban Báger elvtársnál Sós Zoltán elvtárs másodéves ipar szakos levelező hallgató társai nevében is érdeklődött, hogy van-e lehetőség arra, hogy ők is bekapcsolódhassanak. A levelező hallgatók kezdeményezése újabb távlatokat nyit meg — hiszen ha bevonnánk őket a tdk csoportok munkájába, gyakorlati tapasztalataikkal nagy segítséget nyújtanának. A levelezők számára ezek a munkák a doktori disszertációk első tanulmányainak tekinthetők. A témákat is ennek megfelelően választották, mint pl. termelékenység elemzése stb.

Új vonása a jelenlegi tdk mozgalomnak, hogy mind nagyobb mértékben szeretnék megismertetni a résztvevőket a gazdasági kutatómunkával. Már eddig is több ízben vettek részt kandidátusi disszertációkban a Közgazdasági Társaság vitáin, tanszéki értekezleteken. Különösen a felsőéves hallgatók számára érdekes ez, mert közvetlenül megismerhetik a legújabb tudományos eredményeket.

Még néhány szót a tervekről. A tervek szerint a IV. egyetemi tdk-konferencia 1963. őszén, a VI. Országos Diákkonferencia pedig 1963. novemberében lesz Szegeden, tehát még majdnem egy teljes év van hátra. Új kutatások is szerepelnek a tervekben szociológiai vizsgálatok végzése oly módon, hogy egy-egy csoport együttesen dolgozna rajta vagy szociográfiai felmérések például: egy tszben vagy egy faluban — fejezte be nyilatkozatát Báger elvtárs.

Mausecz Zsuzsa

Az üzemi gyakorlat új rendszere

A legutóbbi egyetemi tanácsülés napirendjén a nyári üzemi gyakorlat problémája szerepelt. Az egyes tanszékek javaslatai alapján a következő elképzelés alakult ki az üzemi gyakorlat új rendszerére. A felsőoktatási reform megvalósítása során az egyetem minden hallgatója részére 6 hónapos üzemi gyakorlat szervezésére nyílt lehetőség.

A 4. félév után négyheti,
a 6. félév után hatheti,
a 9. félév után három hónapi időtartammal.

Általános irányelv, hogy a hallgatók az első, négyhetes szakasz alatt a technológiával, a gyárban végbemenő termelési folyamat egyes fázisaival ismerkedjenek meg, mint a termelési folyamat közvetlen résztvevői.

A 6. félév után inkább középirányító szerveknél vagy intézményeknél meghatározott konkrét feladatoknak megfelelően tanulmányozzák az adott vállalat, szerv vagy intézmény közgazdasági tevékenységét. Az ekkor elkészített szakdolgozatot már osztályozzák, s ennek eredményét az indexben feltüntetik. A háromhónapos szakmai gyakorlat ideje alatt már szélesebb összefüggések kutatását megkívánó téma feldolgozása végett járnak ki a hallgatók a meghatározott vállalathoz, intézményhez, részt vesznek a vállalat munkájában, így tényleges szakmai gyakorlatra tesznek szert.

A hallgatók lehetőleg nagy vállalathoz kerüljenek, ahol minden olyan tevékenységnek önálló szervezeti kerete van, amellyel a hallgatókat meg kell ismertetni. Ezért kisvállalatokhoz csak abban az esetben menjenek a hallgatók, ha a vállalat társadalmi ösztöndíjasai.

P. E.

Barátságos mérkőzés

Borús, esős november végi nap. Nem nagy eseményt igér a BEAC-pálya környéki lakosoknak és szurkolóknak. Ami azt illeti, nekünk sem igért semmi jót az előttünk levő mérkőzés, a másodéves agrár szakos hallgatóknak viszont hat gólt. A mérkőzés elé akadályt gördített az időjárás és a pálya vezetősége egyaránt. (A nagypályára még szájkosárral sem akartak beengedni.) Két óra körül gyülekezett a szerénynek és jámbornak egyáltalán nem mondható csapat. (Meg kell jegyeznem, hogy nálunk, az agrár elsősöknél általában nem dominál a szerénység.) Egymás után jöttek a csapat erősségei. Törpe, Csikar, Raca, Én! Helyet foglaltunk egyelőre — öltöző híján — a gimnáziummal szemben a járda szélén, s Törpe vezérünk vezetése mellett mozgó és mozgalmi dalokat énekelgettünk...

— Megkezdődött a kispályás mérkőzés. Ellenfelünk, a daliás másodévesek rohamoztak. A csatárok a kaput ostromolták, a tartalékul hagyott emberek a velük jött csinos kolleginákat. (Azután csere!) A negyedik percben apró, de borsos erősségű csapatunk (lásd Törpe) szabadrúgáshoz (az üvöltő tartalék pedig berekedéshez) jut. Csikar 10 méterről lő — gól. A félidőig Erdélyi is és Csikar is egy-egy gólt lőtt. Örömmámorban úszunk. Állandó cseréket hajtottunk végre, s ennek következtében olyan képességű emberek is helyet kaptak a csapatban, mint Én. 4:1-re vezettünk, mikor szabadrúgáshoz jutottunk ismét. Egy percig vitáztak a többiek, de aztán megengedték, hogy én rúghatom a büntetőt, azzal a kikötéssel, hogy akárhonnan visszahozom a labdát. Lövés helyett egy fondorlatos körömpassz Csikar felé, s a kivételes képességű csatár gólt lőtt.

Dávid ismét legyőzte Góliátot, s lesántult csapatunk győztesként hagyhatta el a pályát. Ellenfelünk dicséretére legyen mondva, a mérkőzés sem halálos, sem súlyos sebesült áldozatot nem követelt.

— Remenyik —

FIGYELEM!

A KISZ kultúrosztálya december 8-án, szombaton este 9 órai kezdettel modern táncbemutatóval egybekötött

MIKULÁS-BÁLT

rendez

●

Zene: Ifjúsági Jazz Együttes

Énekel: Koós János, Komár Gabriella, Bánfai Ferenc

A klubban: JAZZ-DUÓ
Az étteremben: CIGÁNYZENE

Sok sikert a kollokviumokon is, Joli!

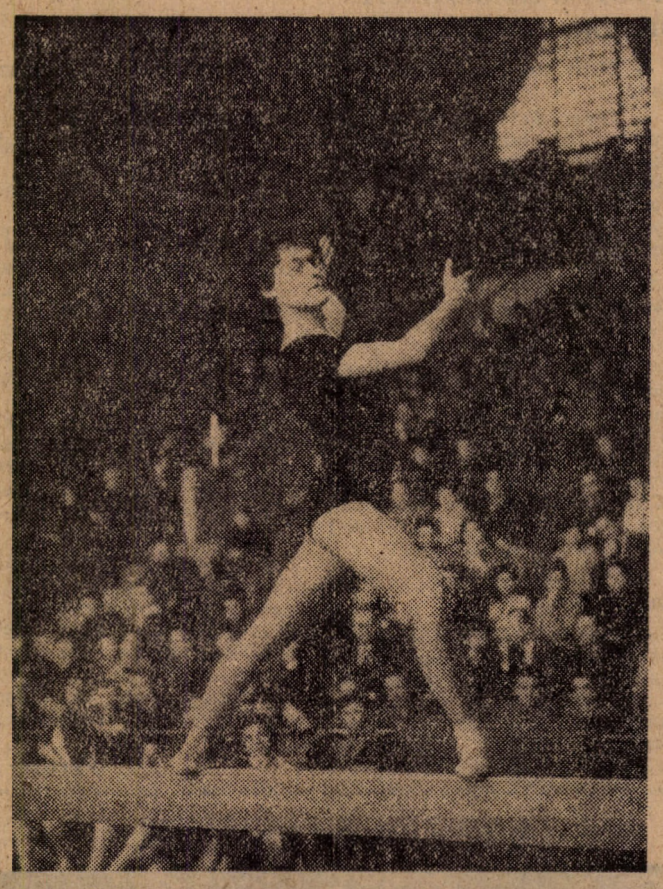

A Sportcsarnokban Hidegkuti Joli bemutatja gerendagyakorlatát

Egykezes, majd kétkezes cigánykerék, pompásan sikerült oldalszaltó és már zúg is a taps Hidegkuti Joli gerendagyakorlata után. Így volt ez az elmúlt évben a Budapesti Sportcsarnokban, a prágai Sportpalotában, a lipcsei Sporthalleban és még sorolhatnám tovább a sikerek állomásait.

Aztán egy másik kép, ezúttal egyetemünk egyik szemináriumi termében.

Joli a tőke értékösszetételéről felel. Szinte magától adódik az első kérdés: melyik a nehezebb?

— Mindkettőt sokat kell tanulni, gyakorolni, míg eredményt ér el az ember — felel olyan diplomatikusan, mintha máris egy kereskedelmi tárgyalást folytatna, pedig addig még pár év hátra van, hiszen csak elsőéves.

— Mióta tornázol?

A felelet meglep:

— 1959-ben kezdtem el versenyszerűen tornázni, de előtte balettoztam és ez jó előiskolának bizonyult. Elsősorban talajon veszem hasznát ennek, no meg a gerendán.

Az eddigi szép eredmények után milyen terveid vannak?

A tanulással kezdi:

— Remélem, hogy sikeresen veszem az első akadályt, a kollokviumokat. Mindenesetre nagyon készülök.

— Tornában az Európa-bajnokság és az Universiade a jövő év két legnagyobb eseménye. Az előbbi Párizsban, az utóbbi pedig a braziliai Porto Allegróban kerül lebonyolításra. És persze a hazai versenyek. Ezeken kell bizonyítani, kiharcolni a kiküldetést.

— És Tokió? — teszem fel az újabb kérdést, és valami kitérő választ várok, hiszen még csaknem két év választ el minket a nagy versenytől. Csalódnom kell. Úgy látszik, a tornászok friss emberek:

— A prágai VB után megkezdtük a felkészülést az olimpiára. Tavaszig átveszünk minden gyakorlatot és aztán már csak a technikai tökéletesítés marad hátra.

A tanulás és a sport után magánéletéről érdeklődöm. Marad-e idő a szórakozásra?

— Ritkán. Hétköznap edzések, szombat, vasárnap versenyek. De ha tehetem, azért elmegyek egy jó színdarabra, vagy filmre. Különösen Dürrenmatt drámáit szeretem.

Az órájára néz.

— Edzésed van? — kérdezem.

— Nem, holnap zárthelyi.

És már indul is az olvasóterembe.

Práger

Csak Huber szenvedett vereséget...

A sakkcsapat tovább folytatja jó szereplését, és vasárnapi nagyarányú győzelmével 3 fél pontra megközelítette az első helyezettet. (A csapatnak egy elmaradt mérkőzése van.) A Csokoládégyár elleni mérkőzésen a csapat annak ellenére, hogy nem a legjobb összeállításban állt ki — biztos győzelmet aratott.

Eredmények: Pusztaházy 1, Huber 0, Ligeti 1, Monigl 1, Tóth T. 1, Gyetvai 1, Fehérvári ½, (döntetlen), dr. Solymár 1, Velenyák 1, Winkler 1, László M. 1, Csidei 1.

Végeredmény: Közgazd. Egy—Csokoládégyár 10½:1½.

Hírek a Makarenko utcából

Diákotthonunk új tv-készüléket kapott ajándékba az egyetem gazdasági hivatalától. A legújabb gyártmányú, nagyképernyős „Budapest"-et az osztrák—magyar meccs alkalmával avattuk fel. Az általunk gyűjtött kb. 3500 Ft-ot, melyet eredetileg vételére szántunk, szociális célokra fordítjuk. A fiúk rexasztalt, a lányok pedig hajszárítót kapnak. A megmaradt pénzt a diákbizottság tartalékolja.

★

Nagysikerű bemutatót tartottak diákotthonunkban az egyetem művészeti csoportjai. Az est sikerére jellemző, hogy a terem zsúfolásig megtelt, és sokan állva hallgatták illetve nézték végig az érdekes előadást. A műsoron szerepelt a zenekar, tánckar, ének- és zongoraszám, szavalat.

★

A diákotthont tatarozzák. Az utcai rész új esőelvezetőt és homlokzatfestést kap. Újra festik a 18-as épület folyosóit is. Tanulószobáink berendezése a közelmúltban 50 új asztallal gyarapodott, napjainkban várható 100 új szék érkezése. Az új berendezést arányosan osztják el lányok és fiúk között.

★

E fél évi utolsó lemezestünket is megtartottuk. Az érdeklődés ismét nagy volt: egyetemünk számos nem kollégista hallgatója is megjelent a műélvezetet nyújtó estén. A műsoron kiváló mesterművek szerepeltek: Verdi, Csajkovszkij, Wagner, olyan híres művészek előadásában, mint Saljapin, Benjamino Gigli, Gaszparjan, Simándi József, Svéd Sándor, Gyurkovits Mária és Tiszai Magda.

— Berger —

KÖZGAZDASZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Cím: IX., Dimitrov tér 6.
Telefon: 186—850/138 m.
Szerkeszti: Bögre Gyuláné
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában
Megjelenik 2 hetenként

KOSÁRLABDA

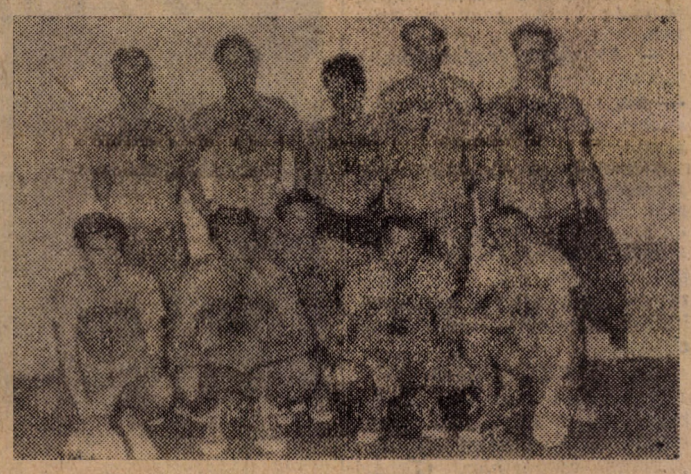

Kosarasaink az idény végén

Kosárlabda-csapatunk befejezte az őszi fordulóban mérkőzéseit. A tabella állása a következő:

1. Kecskemét, 17 pont
2. Szeged, 16 pont
3. VTSK, 16 pont
4. Székesfehérvár, 15 pont
5. Közgazdasági Egy 14 pont
6. VM KÖZÉRT, 14 pont
7. Eger, 12 pont
8. Bp. Előre, 11 pont
9. Debrecen, 11 pont
10. Budapesti Pedag. 9 pont

Mint látható, az ötödik helyen végeztünk. Ezzel az eredménnyel elégedettek vagyunk. *Tóth Andor*, a csapat edzője a következőket mondta a csapat őszi szerepléséről:

— A bajnokságra későn, a tanév elején kezdtünk készülni. Ez volt az oka a kezdeti gyenge szereplésnek.

— Csapatunk tavaly óta fejlődött. Ez megmutatkozott a játékosok technikai és a csapat taktikai fejlődésében. Egyénileg *Lutter Pált* emelném ki, aki az NB II. egyik legjobb centerjátékát nyújtotta. Erősítést jelentett a Bajai Bácskából átigazolt *Szepes Zoltán*, aki fegyelmezett magatartásával és játéktudásával hozzájárult az 5. hely eléréséhez. A védekezésben még sokat kell fejlődnünk. Itt mutatkozott meg legjobban a felkészülés hiánya.

A jövőre vonatkozó tervekről, lehetőségekről elmondta, hogy a magyar sportvezetés rendelkezései nem segítik elő az egyetemi sport fejlődését. A bajnokságot ugyanis teremhiány miatt szabadtéren akarják lebonyolítani. Így a bajnokság júliusban még tart és augusztusban már elkezdődik. Bár számunkra a körülmények nem kedvezőek, biztosan fogunk találni olyan megoldást, mellyel a csapat tudásának megfelelő eredményt fog elérni.

Magyari Sándor

A cselgáncs-szakosztály első erőpróbája

Az 1962. évi Budapest felnőtt csapatbajnokságra az alábbi csapattal álltunk ki: Horváth II., Cseh, Helesfai, Horváth I., Thaisz, Nagy. A bajnokságon hat budapesti csapat vett részt.

A REMTE és az Egyesült Tiszti Iskola csapatát legyőztük 7:5 illetve 11:1 arányban. Az MTK és az Újpesti Dózsa csapatától kikaptunk 8:4, illetve 11:1 arányban. A vereségekhez nagyban hozzájárult Cseh és Helesfai sérülése.

Csapatunk végeredményben az MTK és az Újpesti Dózsa mögött a 3. helyen végzett.

Ezzel biztosította, hogy indulhasson a december elején megrendezésre kerülő országos felnőtt csapatban.

Csapatunk szereplésén meglátszik a nyári alapozás hiánya. Kondíciónk is sokkal gyengébb, a jobb anyagi körülmények között sportoló MTK és Újpesti Dózsa versenyzőinél.

Helesfai Szilárd
szakosztályvezető